

Základní škola a Mateřská škola Hrádek, okres Rokycany,
příspěvková organizace, Chylická 189, 338 42 IČO 75006120

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro zájmové vzdělávání

Školní družina při ZŠ a MŠ Hrádek,
Chylická 189

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠD

Název organizace: Základní škola a Mateřská škola Hrádek,
okres Rokycany, příspěvková organizace

Adresa školy: Chylická 189, Hrádek, 338 42

Ředitelka školy: Mgr. Iveta Kostovová

Telefon: 724 901 019

e-mail: reditelka@zshradek.cz

www stránky: www.zshradek.cz

Naše školní družina je součástí ZŠ a MŠ Hrádek a najdete ji na adrese:

Chylická 189, 338 42 Hrádek

Vychovatelky: Andrea Blechová, Zdena Brožíková

2. Obecná charakteristika podmínek vzdělávání

2.1. Délka a časový plán vzdělávání

Účastník školního vzdělávání, v tomto případě žák školní družiny, je přijímán zpravidla na dobu jednoho školního roku na základě přihlášky (zápisní lístek), kterou odevzdá jeho zákonný zástupce. Na lístku je uveden rozsah docházky účastníka na každý den a způsob odchodu. O přijetí účastníka rozhoduje vychovatelka a ředitelka školy.

O docházce žáka je vedena dokumentace v TK. Žák má právo kdykoli docházku do ŠD přerušit či ukončit.

Zároveň je možné účastníka ze školní družiny vyloučit. Důvodem může být:

- opakované nevhodné chování účastníka, kterým ohrožuje zdraví své a ostatních účastníků
- opakované a úmyslné poškozování cizí věci a majetku ŠD

- neodůvodněné neuhrazení úplaty za ŠD v daném termínu zákonnými zástupci.

Se zákonnými zástupci účastníka je možný důvod vyloučení projednáván předem osobně či písemně. Nedojde-li neprodleně k nápravě ze strany účastníka nebo zákonného zástupce, bude zákonnému zástupci vedením školy písemně oznámeno a odůvodněno vyloučení účastníka ze školní družiny.

Spolupráce se zákonnými zástupci

V každodenním styku se zákonnými zástupci řešíme vzniklé problémy a situace. Informace podáváme pouze zákonným zástupcům.

Vzdělávání v ŠD je poskytováno žákům 1.- 4. ročníku. V odůvodněných případech je možno poskytovat vzdělávání v ŠD také žákům 5. ročníku, např. dojíždějícím

Obě oddělení se řídí skladbou zaměstnání tak, aby v ní byly zastoupeny všechny formy vzdělávání.

2.2. Formy zájmového vzdělávání

Školní družina organizuje především pravidelnou činnost oddělení. Zde se střídají činnosti zájmové, odpočinkové a spontánní.

1. Zájmové činnosti

- estetické (kreslení, modelování, zpěv,....)
- pracovní (skládání, vystřihování,...)
- stolní hry
- kolektivní hry
- individuální zaměstnání

2. Odpočinkové činnosti

- poslech četby
- hry v odpočinkové zóně
- práce s dětskými časopisy
- relaxační cvičení (velké míče)

3. Spontánní činnosti

- sportovní (cvičení v tělocvičně, na hřišti)
- soutěživé hry - pobyt na venkovním víceúčelovém hřišti v areálu školní zahrady, workoutové hřiště

2.3. Velikost a vnitřní organizace zařízení

Ve školní družině pracují dvě oddělení. Oddělení se naplňuje do počtu 30 žáků. Při práci se žáky jsou zohledňovány věkové zvláštnosti dětí. Školní družina má k dispozici dvě samostatné třídy, jedna z nich slouží také jako ranní družina. Obě oddělení jsou umístěna v I. patře I. stupně ZŠ.

3. Materiální, personální, ekonomické a BOZ podmínky ke vzdělávání

3.1. Materiální podmínky

Třídy školní družiny jsou vybaveny nábytkem, který odpovídá věku dětí. Část každé třídy je pokryta kobercem. ŠD je vybavena CD přehrávačem, sportovním náčiním, jsou jim k dispozici společenské hry, stavebnice, hračky, knihy.

Vybavení školní družiny je pravidelně doplňováno a obměňováno. Přihlíží se zejména k požadavkům a zájmům dětí.

3.2. Psychosociální podmínky

Výchovný program školní družiny je zaměřen na citovou, rozumovou a společenskou výchovu, na rozvoj znalostí, dovedností a tvořivých schopností. Individuálním přístupem se snažíme u dětí upevňovat sebedůvěru, sebekontrolu, vedeme děti k samostatnosti zodpovědnosti, úctě k dospělým, spolužákům i k sobě samým. Společnými činnostmi vedeme děti ke kamarádství, zdravému způsobu života. Rozvíjíme a posilujeme osobnost dítěte.

3.3. Organizace chodu

Provoz školní družiny je stanoven takto:

Ranní: 6:00 – 7:40

Odpolední: 11:40 – 16:00

Podrobnější informace k provozu jsou uvedeny ve Vnitřním řádu ŠD.

3.4. Řízení školní družiny

Výchovný proces ve školní družině řídí ve spolupráci s vedoucí vychovatelkou ředitelka školy. Ta zodpovídá za personální obsazení. Evaluaci výchovné práce

provádí nejen ředitelka školy (pozorování, hospitace, kontroly apod.), ale také vedoucí vychovatelka.

Vzájemné hospitace vychovatelek a společné činnosti oddělení vedou k rozvoji výchovného procesu ŠD.

3.5. Personální zajištění

Ve školní družině zajišťují zájmové vzdělávání dvě vychovatelky. Průběžně se vzdělávají v oblasti speciální pedagogiky, výtvarných činností, sportovních aktivit, práce na PC a budou prohlubovat své vzdělání i nadále. Celoročně připravují pro žáky řadu zajímavých činností, pomáhají jim při řešení problémů – na vzájemnou komunikaci a důvěru kladem velký důraz.

Žáci tráví volný čas také návštěvou různých zájmových kroužků, vedených jinými pedagogickými pracovníky školy či pedagogy externími. Tito pedagogové zodpovídají za děti po dobu výuky v zájmovém kroužku.

Úklid, údržbu a bezproblémový chod ŠD po technické stránce zajišťují provozní zaměstnanci.

3.6. Ekonomické podmínky

Většina hlavní činnosti ŠD je financována z příspěvku zřizovatele (provoz), ze státního rozpočtu (mzdy) a vlastních příjmů, tj. poplatků (vybavení ŠD).

Výše příspěvku se stanovuje v souladu s vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání v platném znění, §14.

Úplata může být snížena či prominuta dle § 123, odst. 4, Školského zákona.

3.7. Bezpečnost a ochrana zdraví

Bezpečnost a ochrana zdraví žáků musí být zajištěna po celou dobu jejich pobytu ve školní družině. Žáci jsou vždy na začátku školního roku seznámeni s řádem ŠD a pravidly bezpečnosti při činnostech ve školní družině. Zajištěny jsou podmínky hygienické – vhodný stravovací režim, zdravé prostředí užívaných prostor. Dostupné jsou prostředky 1. pomoci, úrazy jsou evidovány v knize úrazů.

Pravidla bezpečnosti:

- vhodná obuv při jednotlivých činnostech
- pracovní oděv, cvičební úbor
- vymezení vhodných prostor ke sportu a hrám
- dostupnost prostředků 1. pomoci
- dodržování pokynů vychovatelek

4. Konkrétní cíle vzdělávání

4.1. Věkové a individuální zvláštnosti účastníků

Vzhledem k tomu, že do školní družiny zařazujeme žáky 1. - 4. ročníku ZŠ, je třeba přihlížet k jejich věkovým a individuálním zvláštnostem. K těmto zvláštnostem obě vychovatelky přihlíží a k žákům přistupují individuálně. Zvolené činnosti jsou přiměřené věku a individuálním možnostem žáků.

4.2. Charakteristika vzdělávacího programu

Školní družina tvoří mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Není pokračováním školního vyučování, má svá specifika. Hlavním posláním naší školní družiny je zabezpečení odpočinku a relaxace žáků po vyučování. Věnujeme se zejména zájmové činnosti.

Cílem vzdělávacího programu ve školní družině není jen vyplňování volného času dětí zaměstnáním aktivitami dle výchovných složek, ale cílená činnost, která má rozvíjet kompetence žáků, jejich osobnost a dává jim dostatek námětů pro samostatné naplňování volného času.

Stručná charakteristika aktivit:

- zájmové vzdělávání formou spontánních činností, odpočinku, relaxace hrou
- podporujeme smysluplné využití volného času žáků
- zlepšujeme komunikaci mezi žáky
- vedeme žáky k tvořivosti, rozvíjíme jejich estetické vnímání
- zaměřujeme se na ochranu životního prostředí a ekologii
- učíme se chránit své zdraví i zdraví ostatních žáků
- rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého

- učíme se naslouchat jiným a být také slyšen
- podporujeme citlivé vztahy k lidem a přírodě
- respektujeme individuální dovednosti a schopnosti žáků
- rozvíjíme u žáků schopnost rozhodování, hodnocení a sebehodnocení
- vedeme žáky k rozpoznávání patologických jevů (život bez drog a jiných návykových látek)
- vedeme žáky k samostatnosti.

Kompetence vybavují žáky prakticky využitelnými dovednostmi.

Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny především tyto kompetence:

- k učení
- k řešení problému
- komunikativní
- sociální a interpersonální
- občanská k trávení volného času

Kompetence k učení:

Žák započatou práci dokončí, hodnotí své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, umí získat poznatky z různých zdrojů, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích.

Kompetence k řešení problémů:

Žák si všímá problémů, učí se je pochopit, přemýšlí o příčinách, plánuje řešení problémů, hledá různé způsoby jejich řešení, chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli. Rozlišuje správné a chybné řešení, dovede se přizpůsobit změnám, umí své rozhodnutí obhájit, uvědomuje si odpovědnost za své rozhodnutí, překonává překážky a činnosti dokončuje.

Kompetence komunikativní:

Žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, umí vyjádřit svůj vlastní názor, komunikuje bez ostychu, umí promluvit na veřejnosti, umí se vyjádřit písemně, nezapomíná, že ke správné komunikaci patří naslouchat druhým, komunikuje kultivovaně.

Kompetence sociální a interpersonální:

Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, uvědomuje si, že za ně nese odpovědnost, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, spolupracuje s ostatními žáky, dokáže přijmout kompromis, je tolerantní k odlišnostem mezi žáky, je solidární.

Kompetence občanská:

Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, dbá na osobní zdraví i zdraví druhých, respektuje sociální a kulturní etnika, váží si a chrání tradice a kulturní dědictví, podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

Kompetence k trávení volného času:

Žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, umí nevhodné nabídky pro trávení volného času odmítnout.

4.3. Formy, metody a prostředky zájmového vzdělávání

Náplň činnosti školní družiny obsahuje:

Pravidelnou činnost

Je dána týdenní skladbou zaměstnání, umožňuje aktivity zájmové i tělovýchovné. Zájmové kroužky jsou realizovány každoročně, jejich skladba je dána zájmem žáků o jednotlivé aktivity.

Příležitostné akce

Tyto akce přesahují rámce jednotlivých oddělení ŠD. Jsou to např. kulturní akce, výlety, akce pro všechna oddělení ŠD.

Spontánní aktivity

Zahrnují každodenní klidové činnosti, např. po obědě, po společně organizované činnosti žáků ve školní družině, činnosti v okrajových hodinách pobytu dětí v ŠD. Jsou to jejich vlastní spontánní aktivity.

Odpočinkové činnosti

Jsou chápány jako aktivní odpočinek po jednostranné zátěži z vyučování, individuální hry, poslechové činnosti po obědě, rekreační činnosti při pobytu venku, apod.

Nejdůležitějším prostředkem práce ve školní družině je hra, která přináší kladné emoce a navozuje nové zážitky.

Hra umožňuje dětem vstupovat do různých rolí, situací a vztahů. Posiluje u dětí fantazii, tvořivost, vytrvalost při překonávání překážek a navozuje nejrůznější emoce: napětí a uvolnění, smutek a radost, vzrušení a uklidnění, nadšení.

Hra napomáhá rozvoji nejrůznějších složek osobnosti dítěte – samostatnosti, zodpovědnosti, tvořivosti, rozhodnosti, schopnosti spolupráce, taktického myšlení i plánování, učí žáky vyrovnávat se s překážkami. Nabízí možnost cenných zpětných vazeb – účastník poznává lépe vlastní osobnost i své místo ve skupině.

5. Obsah vzdělávání

5.1. Vymezení vzdělávacích oblastí a průřezová témata

Obsah vzdělávání je orientačně rozdělen do těchto vzdělávacích oblastí:

1. Člověk a jeho svět

Místo, kde žijeme

- vztah ke škole, městu
- vycházky, výlety

Lidé kolem nás

- příbuzenské vztahy v rodině
- vztahy mezi dětmi
- vztahy ve škole
- pravidla soužití
- pravidla slušného chování
- principy demokracie
- práva a povinnosti

Lidé a čas

- regionální pověsti a báje
- tradice a zvyky
- návštěva kulturních akcí
- orientace v čase

Příroda a ekologická výchova

- rozmanitost živé a neživé přírody
- ochrana přírody
- roční období
- vycházky

Průřezová témata k dané oblasti

OSV

- Osobnostní rozvoj – poznání, sebepoznání
- Sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, mezilidské vztahy
- Morální rozvoj – řešení problémů, hodnoty, postoje

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
- Občan, společnost
- Principy demokracie

Environmentální výchova

- Lidské aktivity, problémy životního prostředí
- Vztah člověka a prostředí

1. Umění a kultura

Výtvarné činnosti

- malování, kreslení
- ilustrace dětské knihy

Hudební výchova

- poslech hudby
- zpěv
- hra na hudební nástroj

Jazyková a literární výchova

- četba
- četba na pokračování
- poslech
- návštěva školní knihovny

1. Člověk a zdraví

Hygiena

- správné hygienické návyky
- vhodný oděv a obuv pro různé činnosti

Sportovní aktivity

- míčové hry
- aerobik
- relaxace

- cvičení
- sportovní aktivity na venkovním víceúčelovém hřišti
- dopravní výchova
- zájmová sportovní činnost – Hodina pohybu navíc, florbal, parkur...

1. Člověk a svět práce

Pracovní činnosti

- Seznámení žáků s různými technikami a materiály – práce s papírem, textílem, modelínou, keramikou, využívání recyklovaných materiálů
- rozvoj jemné motoriky, představitivosti – práce se stavebnicemi

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se SVP a nadaných

6.1. Personální podmínky a organizační zajištění

Vychovatelky spolupracují s třídními učiteli, znají individuální zvláštnosti žáků. Mají vysokou míru empatie, správně vybranými aktivitami dokážou vzbudit zájem žáků o určité činnosti, podporovat jejich sebevědomí a rozvíjet osobnost. Respektují individualitu každého žáka, jeho případné postižení či sociální znevýhodnění. Do oddělení ŠD může docházet maximálně 5 žáků s SVP.

6.2. Podmínky pro zájmové vzdělávání žáků nadaných

Žáci mohou navštěvovat zájmové útvary dle svého výběru, pestrost nabídky zajišťuje, že každé dítě může uplatnit své nadání. Nabízíme kroužky hudební, sportovní.

7. Podmínky přijímání uchazečů

7.1. Úprava podmínek k přijetí k zájmovému vzdělávání

Školní družina je přednostně určena pro žáky školy navštěvující 1. stupeň.

O přijetí či nepřijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitelka školy.

Do ŠD je přijímán žák vždy na jeden školní rok

O vyloučení žáka ze ŠD, pokud žák soustavně porušuje řád školní družiny, rozhoduje také ředitelka školy.

Měsíční poplatek činí 200,- Kč a je využíván k financování materiálního zabezpečení ŠD.

V případě, že si rodiče nevyzvednou dítě do 16:00 a nebudou zastiženi telefonicky ani v místě bydliště, bude vychovatelka kontaktovat pracovníka orgánu péče o dítě nebo požádá o pomoc městskou policii ev. Policii ČR.

7.2. Přihláška k zájmovému vzdělávání

Žáci jsou přijímáni na základě přihlášek, v nich musí být uvedeny všechny základní údaje (jméno, příjmení, datum narození, místo bydliště, telefonní čísla,...) a stanoven čas a způsob odchodu žáka ze ŠD.

Přihlášky vydává na začátku školního roku nebo v jeho průběhu vedoucí vychovatelka.

ŠVP pro ŠD vydává ředitelka školy. Je kdykoli k nahlédnutí u vedoucí vychovatelky či v kanceláři školy.

Platnost aktualizovaného dokumentu: od září 2021 po projednání v pedagogické radě 30. 8. 2021

V Hrádku, dne 1. 9. 2021

Mgr. Iveta Kostovová
ředitelka ZŠ a MŠ